

Waarom sommige kinderen hun ouders bij de voornaam noemen

Charlotte Visch, 2018

Inleiding

Wanneer het lichaam het toelaat kan iedereen kinderen krijgen. Er wordt door de natuur geen onderscheid gemaakt in mensen, die wel of niet geschikt zijn om kinderen op te voeden. Voor kinderen is het daardoor een roulette: bij wie kom ik terecht? Zal zij of hij mij liefhebben? Zullen mijn ouders van elkaar en van mij houden? Zullen ze mij begrijpen? Laten ze mij worden die ik ben of moet ik hun fouten recht zetten, ervaringen ook meemaken of hun onvervulde wensen realiseren?

En tenslotte: kunnen en willen deze aankomende vader en moeder uitgroeien tot een liefdevolle papa en mama? Het vader- en moederschap is een biologisch gegeven. Ieder kind heeft een vader en een moeder. Na de geboorte van het kind begint de ontwikkelingsgang van de ouders naar de papa- en mama-rol. Sommige ouders kunnen niet uitgroeien tot een 'liefdevolle papa' of een 'liefdevolle mama'. Wie zich daar bewust van is, hoeft zich zeker niet te schamen! Maar die dient wel de gevolgen daarvan onder ogen te komen en goede afspraken te maken met anderen, zodat zij de papa-rol en/of de mama-rol op zich kunnen nemen. Helaas is het in Nederland nog steeds zo dat de biologische relatie tot een hogere orde wordt gerekend dan de liefdesrelatie. Daaruit vloeit voort dat gescheiden kinderen, die terecht geen contact willen met een bepaalde volwassene (de biologische ouder), toch gedwongen worden tot contact. Het is al weer een tijd geleden en gelukkig is er in gegrepen, maar zo was er een veroordeelde misbruikende ouder, die het recht had op omgang met zijn slachtoffer in de gevangenis. Hij was immers de biologische ouder!

De wet stelt (nog) geen heldere eisen aan het ouderschap. En het is natuurlijk ook lastig: hoe bepaal je of een ouder wel of niet geschikt is? Is er een relatie met de hoogte van het IQ of moet er gelet worden op persoonlijkheidsstoornissen als borderline en narcisme? Wellicht is het veel handiger om de deskundigen in deze te raadplegen: de kinderen. Zij zijn immers de personen om wie het echt gaat. Aan hen kunnen we vragen wat ze nodig hebben om op te groeien op een fijne manier. Hoe doe je dat met kinderen, die (nog) niet kunnen praten? Gelukkig kunnen alle kinderen communiceren hoe zij zich voelen. We hebben alleen volwassenen nodig, die hun 'taal' willen leren en hun 'boekenwijsheid' los laten. Geen halfbakken wijsheden als 'alle kinderen zijn loyaal aan hun ouders', 'alle kinderen houden van hun ouders' of 'alle kinderen willen contact met de uitwonende ouder'. Geen overtuigingen en aannames aanbieden en opdringen, terwijl kinderen keer op keer vertellen dat het bij hen echt anders is.

In dit artikeltje neem ik één van de manieren onder de loep, die kinderen gebruiken om te vertellen hoe hun relatie met hun ouder(s) is en wat zij van hen nodig hebben.

Charlotte Visch, 2018

Ontwikkelaar opleiding MasterKindertherapeut ECP (Europees Certificaat Psychotherapie)
Adviseur Nederlandse Academie voor Psychotherapie betreffende Child Affairs
Directeur Child Consult
Bijzondere curator
Auteur

Ik noem je bij je naam, want ...

Kinderen hebben ieder hun eigen unieke reden om een ouder of beide ouders bij hun voornaam te noemen.

De gelijkwaardige relatie

Er zijn heel veel kinderen, die het gevoel hebben dat de rol van hun vader of moeder niet erg interessant is. Ze willen leren van de *persoon* en niet van de *opvoeder*. In mijn boek 'De sleutel tot je kind' (2012) beschrijf ik deze kinderen als 'krachtmeters'. Zij geven, met het uitspreken van de voornaam aan: 'Ik wil weten wie jij bent. Ik wil met en via jou en jouw ervaringen leren, wie ik ben en wat ik wil.' Deze kinderen zijn sterk, lijken soms koppig, en zetten alles in het werk om hun ouders er toe te bewegen hen gelijkwaardig te benaderen. Met het gebruiken van de voornaam van hun ouder proberen ze gelijkwaardigheid in de relatie te brengen. De ouder doet er goed aan het kind op een gelijkwaardige en respectvolle manier te benaderen.

De teleurstellende relatie

Sommige ouders doen hun best de juiste ouder voor hun kind te zijn, maar op één of andere manier is er voortdurend een mis-match. "Ik begrijp mijn kind echt niet", verzuchtte een ouder eens. En dan wordt het voor beiden (kind en ouder) lastig om een diepgaande relatie aan te gaan. De papa- of mama-rol wordt niet of onvoldoende ingevuld en het kind is daarin teleurgesteld. Het 'voelt' dan vreemd voor zo'n kind om de ouder als papa of mama aan te spreken. Deze 'rol' is immers niet vervuld op de manier, die het kind nodig heeft. Het kind 'ontlast' de ouder van de papa- of mama- rol en spreekt de ouder aan als 'persoon'. De ouder doet er goed aan het kind alle ruimte te geven zichzelf te zijn en op gepaste emotionele afstand te leren van het kind wat het van hem of haar nodig heeft.

De mishandelende relatie

Een ouder, die het kind mishandelt verliest naar mijn idee het recht om papa of mama genoemd te worden. Een volwassene in de rol van papa of mama doet zoiets immers niet. Onder mishandeling verstaan we: fysieke mishandeling (stompen, slaan, pijnigen, voedsel onthouden, verkeerd voedsel toedienen, etc.), emotionele mishandeling (beledigen, kleineren, uitlachen, etc.), lichamelijke verwaarlozing (niet verzorgen, voedsel weigeren, etc.), emotionele verwaarlozing (onthouden van liefde, gaslighting, etc.), seksueel misbruik (verkrachting, exhibitioneren, grensoverschrijdende handelingen, etc.).

Kinderen, die het slachtoffer zijn van hun ouders, proberen met het gebruik van de voornaam meer afstand te creëren tussen henzelf en de dader. De ouder doet er goed aan om geen contact met het kind te hebben, tenzij deze dat zelf (spontaan) aangeeft. Dan is het zaak het contact zo spoedig mogelijk te maken onder leiding van een MasterKindertherapeut, die gespecialiseerd is in mediation met mishandelende ouders. Er komt altijd een moment dat een kind met eigen ogen wil zien en meemaken of de betreffende ouder veranderd is en nu wellicht toch warm en liefdevol kan zijn.

Visie van instanties

Het is helaas nog steeds zo dat medewerkers van officiële instanties, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, Jeugdbescherming etc. van mening zijn dat ouders (hoe gewelddadig ook) recht hebben op 'een tweede kans' of 'recht hebben op het uitdragen van

hun ouderschap'. Het feit dat kinderen daar het slachtoffer van zijn, wordt niet gerealiseerd. En dat komt door de aannames, die volwassenen hebben over kinderen. Maar als ik vraag: 'Zou jij 16 jaar lang bij een bedrijf blijven werken waar je dag in dag uit emotioneel, mentaal en/of fysiek gevaar loopt?' dan is het antwoord natuurlijk 'Nee!'. En toch blijven hulpverleners geen hulp bieden aan kinderen, maar steun geven aan het recht van ouders om contact te hebben met hun slachtoffers. Omdat die slachtoffers bij toeval door hen geboren zijn.

Gescheiden ouders

Er zijn overigens ook legio gescheiden ouders, die er helemaal geen zin in hebben om hun kinderen elke week op te voeden, omdat ze het niet kunnen, er geen tijd voor hebben of hun werk veel leuker vinden en daar veel tijd in gaat zitten. Maar de algemene opinie is dat een ouder natuurlijk de fifty-fifty regeling (week-op/week-af) wil hebben. Hoezo?! De relatie van de ouder met het kind is voor en na de scheiding nog precies dezelfde. Was er voor de scheiding al weinig contact, onaangenaam contact of mishandelend contact dan zal dat echt niet veranderen na de scheiding. En ook ouders, die vriendelijk en warm zijn, maar nauwelijks tot diepgang met hun kind zijn gekomen, zullen na de scheiding echt niet heel veel meer tijd willen steken in de relatie. De ene ouder zorgt bijvoorbeeld voor het geld en de ander voor de opvoeding. Een hele normale taakverdeling. En nu opeens, omdat er een scheiding is, wordt een ouder bijna gedwongen zijn of haar hele leven om te gooien, omdat iedereen dat verwacht of omdat er de behoefte is om macht uit te oefenen op de ander. Natuurlijk zijn er uitzonderingen: ouders, die door de scheiding eindelijk de ruimte krijgen om de relatie te verdiepen, doordat de andere ouder fysiek niet meer aanwezig is. Hoe dan ook: het kind is het slachtoffer als er niet naar hem of haar wordt geluisterd. Van het kind (en ouders) wordt verwacht dit spel mee te spelen met de instanties aan de leiding. De aanname van de instanties 'ieder kind houdt van zijn ouders en wil er omgang mee' is leidend. Hoe helder en duidelijk kinderen hun (negatieve) ervaringen ook communiceren (verbaal en non-verbaal): de instanties blijven bij hun ongefundeerde visie.

